

ЦАРИНАРНИЦА

СВИМ

Предмет: Обавештење Европске комисије од 19. маја 2026. године о примени Регионалне Конвенције о пан-евро-медитеранским преференцијалним правилима о пореклу или протокола о пореклу којима се предвиђа дијагонална кумулација између уговорних страна ове Конвенције

Веза: Дописи Управе царина број:

- 003646324 2024 10521 006 002 460 036 од 27.12.2024. године и
- 003646324 2024 10521 006 002 460 036 од 02.03.2026. године.

У вези са горе наведеним дописима Управе царина који се односе на примену ревидираних правила о пореклу Регионалне конвенције о пан-евро-медитеранским преференцијалним правилима о пореклу, овим путем вас обавештавамо о следећем:

У сврху примене дијагоналне кумулације порекла између уговорних страна Регионалне конвенције о пан-евро-медитеранским преференцијалним правилима о пореклу ⁽¹⁾, предметне уговорне стране међусобно се обавештавају преко Европске комисије о важећим правилима о пореклу која су договорена с осталим уговорним странама.

Подсећамо да се дијагонална кумулација може применити само ако су уговорне стране у којима се обавља коначна производња и стране коначног одредишта склопиле споразуме о слободној трговини, са свим уговорним странама које учествују у стицању статуса производа с пореклом, тј. свим уговорним странама из којих употребљени материјали потичу. Материјали с пореклом из уговорне стране која са странама у којима се обавља коначна производња и странама коначног одредишта није склопила споразум о слободној трговини сматрају се материјалима без порекла. Посебни примери наведени су у напоменама за појашњење које се односе на пан-евро-медитеранске протоколе о правилима о пореклу.

На основу обавештења које су уговорне стране доставиле Комисији, у приложеним табелама наведено је следеће:

Табела 1. – поједностављени приказ могућности кумулације,

Табела 2. – датум од којег се дијагонална кумулација примењује.

⁽¹⁾ „Сл. гласник РС – Међународни уговори“, бр. 7/2013

У табели 1. ознаком „С” потврђује се да је између 2 партнера склопљен споразум о слободној трговини који садржи правила о пореклу која допуштају кумулацију на основу правила из 2012⁽²⁾. За дијагоналну кумулацију која обухвата 3 партнера ознака „С” уноси се у сва поља у табели која се укрштају између 3 партнера.

У табели 1. ознаком „R” потврђује се да је између 2 партнера склопљен споразум о слободној трговини који садржи правила о пореклу која допуштају кумулацију на основу правила из 2023⁽³⁾. Ако партнери примењују Прелазна правила о пореклу⁽⁴⁾, у табели 1. додаје се и „Т”.

Међутим, постоје нека одступања од дијагоналне кумулације. У таквим случајевима уписивањем (1) или (*) назначиће се одступања које треба узети у обзир.

Датуми наведени у табели 2 односе се на следеће:

- Датум почетка примене дијагоналне кумулације на основу члана 3. Прилога I ПЕМ Конвенције ако дотични споразуми о слободној трговини упућују на ПЕМ Конвенцију. У том случају се испред датума налази „(С)“;
- Датум почетка примене протокола о правилима о пореклу који претходе ПЕМ Конвенцији и којима се предвиђа дијагонална кумулација у прилогу дотичног споразума о слободној трговини, у осталим случајевима;
- Датум почетка примене дијагоналне кумулације на основу члана 7. Прилога I ПЕМ Конвенције која је измењена Одлуком бр. 1/2023 ПЕМ Заједничког комитета од 7. децембра 2023⁽⁵⁾. У том случају се испред датума налази „(R)“;

(2) Правила из 2012. године, правила из Прилога I ПЕМ Конвенције објављене у „Сл. гласнику РС – Међународни уговори“, бр. 7/2013 и из билатералних протокола о пореклу применљивих између уговорних страна који садрже правила о пореклу и који претходе ПЕМ Конвенцији објављеној у „Сл. гласнику РС – Међународни уговори“, бр. 7/2013.

(3) Правила из 2023. године, правила из Прилога I ПЕМ Конвенције у верзији како је измењена Одлуком бр. 1/2023 ПЕМ Заједничког комитета и објављена у „Сл. гласнику РС, Међународни уговори”, број 8/2024“.

(4) Алтернативни скуп правила о пореклу који се заснива на правилима из 2023. године, која се примењују на билатералној основи између уговорних страна.

(5) „Сл. гласник РС, Међународни уговори”, број 8/2024.

У наставку су наведене ознаке за уговорне стране из табела.

Европска унија	EU
Државе ЕФТА:	
- Исланд	IS
- Швајцарска (укључујући Лихтенштајн) ⁽⁶⁾	CH (+LI)
- Норвешка	NO
Фарска острва	FO
Стране укључене у Барселонски процес:	
- Алжир	DZ
- Египат	EG
- Израел	IL
- Јордан	JO
- Либан	LB
- Мароко	MA
- Палестина ^(*)	PS
- Сирија	SY
- Тунис	TN
Турска	TR
Стране укључене у процес стабилизације и придруживања ЕУ:	
- Албанија	AL
- Босна и Херцеговина	BA
- Северна Македонија	MK
- Црна Гора	ME
- Србија	RS
- Косово ^{**}	KO
Република Молдавија	MD
Грузија	GE
Украјина	UA

⁽⁶⁾ Швајцарска и Кнежевина Лихтенштајн чине царинску унију

^(*) Овај назив не тумачи се као признање државе Палестине нити се њиме доводе у питање појединачни ставови држава чланица о том питању

^(**) Овај назив не доводи у питање ставове о статусу и у складу је са Резолуцијом Савета безбедности Уједињених нација 1244 и мишљењем Међународног суда правде о проглашењу независности Косова.

У односу на претходно обавештење нове могућности дијагоналне кумулације су између следећих страна уговорница ПЕМ Конвенције:

- Албанија – Турска од 01.01.2025. (ступање на снагу 5. маја 2026. године са ретроактивном применом).
- Сви билатерални споразуми између ЕУ, Турске и учесница у Процесу стабилизације и придруживања ЕУ су ажурирани како би укључили динамичку референцу на ПЕМ Конвенцију. Због тога је табела 3 матрице обрисана.

Напомињемо да брисање табеле 3 практично значи да се могућност за примену дијагоналне кумулације порекла проширује и на производе који нису обухваћени царинском унијом Европска унија и Република Турска, односно на **пољопривредне производе, угаљ и челик**. Сходно томе, допис Управе царина број 148-07-483-01-212/3/2010 од 23.09.2010. године, као и став 5. дописа Управе царина број 148-07-483-01-212/2010 од 23.08.2010. године, у делу који се односи на дијагоналну кумулацију порекла робе која је применљива са Европском унијом и Републиком Турском се стављају ван снаге.

Поред тога, у одређеним конфигурацијама где стара ПЕМ правила настављају да се примењују у неким билатералним односима, постоје ограничене могућности кумулације кроз примену принципа пермеабилности (пропустљивости). Овај принцип омогућава да се материјали који се сматрају пореклом према старим правилима третирају као еквивалентни за потребе кумулације према ревидираним правилима, под условом да су испуњени важећи услови. **Дијагонална кумулација заснована на пермеабилности могућа је када две уговорне стране примењују правила из 2012. године у својој билатералној трговини, док обе примењују правила из 2023. године са уговорном страном која је крајње одредиште производа.**

У том контексту, Секретаријат ПЕМ-а је идентификовао могућу кумулацију засновану на пермеабилности у односу на Републику Србију и то:

- Египат → Србија → Европска унија
- Египат → Србија → Турска
- Србија → Египат → Европска унија
- Србија → Египат → Турска

Овим обавештењем се замењује распис Управе царина број 003646324 2024 10521 006 002 460 036 од 02.03.2026.

Прилог:

- Табела 1, Табела 2,
- Прилог I - Обавештење о електронском издавању уверења о кретању робе EUR.1 и EUR-MED,
- Прилог II - Листа уговорних страна које су одлучиле да прошире примену члана 7. став 3. Прилога I Ревидиране ПЕМ Конвенције,
- Прилог III - Листа уговорних страна које су се одлучиле да се одрекну да укључе на доказу о пореклу изјаву наведену у члану 8. став 3.

(Допис Управе царина број 003646324 2024 10521 006 002 460 036 од 21.05.2026. год.)

Табела 1 - Поједностављени приказ могућности дијагоналне кумулације у пан-евро-медитеранској зони

	EU	EFTA states				Participants in the Barcelona Process											Participants in the EU's Stabilisation and Association Process							MD	GE	UA
		CH (+LI)	IS	NO	FO	DZ	EG	IL	JO	LB	MA	PS	SY	TN	TR	AL	BA	KO	ME	MK	RS					
EU		R	R	R	R	C	R/T	R	R		R/T	R/T		R	R(1)	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R
CH (+LI)	R		R	R	C		C	C	R	C	C	C		R	R	R	R		R	R	R	R	R	R	R	C
IS	R	R		R	C		C	C	R	C	C	C		R	R	R	R		R	R	R	R	R	R	R	C
NO	R	R	R		R		C	C	R	C	C	C		R	R	R	R		R	R	R	R	R	R	R	C
FO	R	C	C	R											R											
DZ	C																									
EG	T/R	C	C	C					C		C			C	CT/R									C		
IL	R	C	C	C					C						C											
JO	R	R	R	R			C	C			C			C												
LB		C	C	C																						
MA	T/R	C	C	C			C		C					C	T/R											
PS	T/R	C	C	C											R											
SY															C											
TN	R	R	R	R			C		C		C				C											
TR	R(1)	R	R	R	R		CR/T	C			R/T	R	C	C		R	R	R	R	R	R	R	R	R	R	R
AL	R	R	R	R											R		R	R	R	R	R	R	R	R		
BA	R	R	R	R											R	R		R	R	R	R	R	R	R		
KO	R														R	R	R		R	R	R	R	R	R		
ME	R	R	R	R											R	R	R	R		R	R	R	R			
MK	R	R	R	R											R	R	R	R	R		R	R			R	
RS	R	R	R	R			C								R	R	R	R	R	R		R				

MD	R	R	R	R										R	R	R	R	R	R	R			R	
GE	R	R	R	R										R										C
UA	R	C	C	C															R		R	C		

(1) За робу обухваћену царинском унијом ЕУ–Турска, датум примене је 27. јул 2006. године.

Табела 2 - Датум примене правила о пореклу која предвиђају дијагонална кумулација у пан-евро-медитеранској зони

	EFTA states				Participants in the Barcelona Process										Participants in the EU's Stabilisation and Association Process										
	EU	CH (+LI)	IS	NO	FO	DZ	EG	IL	JO	LB	MA	PS	SY	TN	TR	AL	BA	KO	ME	MK	RS	MD	GE	UA	
EU		(8) 1.1.2025	(8) 1.1.2025	(8) 1.1.2025	(8) 1.1.2025	1.1.2007	(8/7) 11.3.2025	(8) 1.1.2026	(8) 16.1.2025		(8/7) 2.10.2025			(8) 1.1.2026	(1) ECS: (8) 1.1.2026 AGRE: (8) 1.1.2026	(8) 1.1.2025	(8) 1.1.2025	(8) 1.1.2025	(8) 1.1.2025	(8) 1.1.2025	(8) 1.1.2025	(8) 1.1.2025	(8) 1.1.2025	(8) 1.1.2025	
CH (+LI)	(8) 1.1.2025		(8) 1.1.2025	(8) 1.1.2025	1.1.2006		1.8.2007	1.2.2005	(8) 1.2.2026	1.1.2007	1.3.2005			(8) 1.3.2026	(8) 1.1.2025	(8) 1.1.2025		(8) 1.1.2025	(8) 1.1.2025	(8) 1.1.2025	(8) 1.4.2025	(8) 1.1.2025	(8) 1.1.2025	1.6.2012	
IS	(8) 1.1.2025	(8) 1.1.2025		(8) 1.1.2025	1.1.2005		1.8.2007	1.7.2005	(8) 1.2.2026	1.1.2007	1.3.2005			(8) 1.3.2026	(8) 1.1.2025	(8) 1.1.2025		(8) 1.1.2025	(8) 1.1.2025	(8) 1.1.2025	(8) 1.0.1.2025	(8) 1.1.2025	(8) 1.1.2025	1.6.2012	
NO	(8) 1.1.2025	(8) 1.1.2025	(8) 1.1.2025		(8) 1.1.2026		1.8.2007	1.7.2005	(8) 1.2.2026	1.1.2007	1.3.2005			(8) 1.3.2026	(8) 1.1.2025	(8) 1.1.2025		(8) 1.1.2025	(8) 1.1.2025	(8) 1.1.2025	(8) 1.0.1.2025	(8) 1.1.2025	(8) 1.1.2025	1.6.2012	
FO	(8) 1.0.1.2025	1.1.2006	1.1.2005	(8) 1.1.2026											(8) 1.1.2025										

ME	KO	BA	AL	TR	TN	SY
(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025 FCSC; (R) 1.1.2026 AGRE (R) 1.1.2026	(R) 1.1.2026	
(R) 1.1.2025		(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.3.2026	
(R) 1.1.2025		(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.3.2026	
				(R) 1.1.2025		
				1.3.2007 (R/T) 26.2.2026	6.7.2006	
				1.3.2006		
					6.7.2006	
				(R/T) 1.1.2026	6.7.2006	
				(R) 1.1.2026		
				1.1.2007		
				1.7.2005		
(R) 1.1.2026	(R) 1.1.2026	(R) 1.1.2026	(R) 1.1.2025		1.7.2005	1.1.2007
(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025		(R) 1.1.2025		
(R) 1.1.2025			(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2026		
(R) 1.1.2025		(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2026		
	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2026		
(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2026		
(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.3.2026		
(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 1.1.2025	(R) 20.2.2026		
				(R) 1.1.2026		

ПРИЛОГ I

Обавештење о електронском издавању уверења о кретању робе EUR.1 и EUR-MED у складу са ставом 1. тачка д) Препоруке број 1/2023 и Одлуком 1/2024 Заједничког комитета ПЕМ Конвенције ⁽¹⁾

Норвешка

Систем: AltInn – владин портал за дигитални дијалог између правних лица, физичких лица и јавних агенција

Датум почетка: 02.04.2020. године

Линк за проверу веродостојности уверења о кретању робе: <https://eur1.toll.no>

Турска

Систем: MEDOS – „Аутоматски систем за уверења о пореклу и уверења о кретању робе“

Датум почетка: 24.04.2018. године

Линк за проверу веродостојности уверења о кретању робе: <https://mdc.gtb.gov.tr>,

<https://uygulama.gtb.gov.tr>, <https://istanbul.ebirlik.net/> и/или

<https://ankara.ebirlik.net/dolasim/app>“.

(доступно скенирањем QR кода на уверењу или уписивањем путање отиснуте на уверењу)

Мароко

Датум почетка: 12.01.2021. године

Линк за проверу веродостојности уверења о кретању робе:

<http://www2.douane.gov.ma/certificat/>

Израел

Систем: Global Gate

Датум почетка: 01.04.2024. године

Линк за проверу веродостојности уверења о кретању робе:

<https://shaarolami-query.customs.mof.gov.il/CustomsPilotWeb/CertificateOfOrigin>

Швајцарска

Систем: Certificate

Датум почетка: 16.03.2026. године

Линк за проверу веродостојности уверења о кретању робе:

<https://certificat.bazg.admin.ch/certificat/views/valid>

⁽¹⁾ OJ L, 2024/243, 15.1.2024

ПРИЛОГ II
Листа уговорних страна које су се одлучиле да прошире
примену члана 7. став 3.

А. Списак уговорних страна које примењују ова Правила које су одлучиле да прошире примену члана 7. став 3. на све своје партнере

- Исланд
- Норвешка
- Швајцарска (Лихтенштајн)

Б. Списак уговорних страна које примењују ова Правила које су одлучиле да прошире примену члана 7. став 3. на ограничен број својих партнера

- Албанија – на државе ЕФТА
- Црна Гора – на државе ЕФТА
- Северна Македонија – на државе ЕФТА
- Србија – на државе ЕФТА
- Стране укључене у Процес стабилизације и придруживања ЕУ и Република Молдавија (ЦЕФТА стране) – међу собом

ПРИЛОГ III

Листа уговорних страна које су се одлучиле да се одрекну да укључе на доказу о пореклу изјаву наведену у члану 8. став 3.

Државе ЕФТА
Босна и Херцеговина